

La Bela Mondo

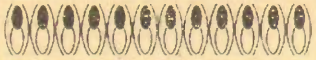
≡ I^a Jaro

II^a Kajero ≡

Redakcio: D^{ro} Albert Schramm, Dresdeno.

Presejo kaj eldonejo: F. Emil Boden, Dresdeno, Bismarckplaco 12.

Artaldono	Paĝo
Laŭdu ni Dion	1
Kongresimpresoj	2—3
Frederiko Preller	4—7
La reĝa saksa porcelan-manufakturo en Meissen	8—17
Saksa Svisujo	18—22
Respondkuponoj	23—24
El Esperantujo	25—30
Bibliografio	31—32

LA BELA MONDO

aperas monate. La abonprezo estas M. 3.— (1.50 Sm) por duona jaro.
Unu kajero kostas M. 0.60 (0.30 Sm).

Esperantista Eldonejo F. EMIL BODEN
Dresden-A., Bismarckplaco 12.

Kongresa Kantareto (kun notoj)

Eldonita de la Kvaro por la Kvara

Ekz. po 50 pf. (25 sd.)

Vom Kvaro por la Kvara empfohlen:

:: Lexikon deutscher Redensarten ::

bearbeitet und in **ESPERANTO** übertragen von Wilh. Velten,
— Rektor em. und R. Richter, Verkehrsinspektor a. D. —

Preis gebd. M. 3.—, brosch. M. 2.50.

Reimregel

nebst Tabelle zur leichteren Erlernung der Fürwörter, unbestimmten
Zahlwörter und Umstandswörter von F. Radeck, Dresden.

Preis 10 Pfg.

:: Leterpaperoj kaj Poŝtkartoj ::

kun esperantistaj signoj kaj ilustraĵoj.

Prezo 1—2 M. = 0.50—1 Sm por cent pecoj. Modelojn kontraŭ
antaŭsendo de 0.40 M. = 0.20 Sm afrankite.

***** Somero. *****

Laŭdu ni Dion, Li estas nia espero.

1. Laŭdu ni Dion, potencan la reĝon de l' tero.
Laŭdu do Lin, ĉar Li estas la vojo kaj vero.
Nun kantu ni
Gloron kaj dankon al Li.
Li estas nia espero.
2. Laŭdu ni Dion, ĉar ĉion li patre regadis
Tra la danĝeroj de l' vivo nin zorge gvidadis
Li gardos nin
Kiel Li faris jam ĝin.
Ĉu vi jam tion sentadis?
3. Laŭdu ni Dion, ĉar donis al ni Li sanecon
Kaj senŝancele konservis al ni fidelecon.
Ofte jam Li
Pruvis mirinde al ni
Lian senfinan bonecon.
4. Laŭdu ni Dion, ĉar benis Li nian laboron,
Sendis feliĉon al ni kaj pacigis la koron.
Pensu do vi
Kiel vi dankos al Li.
Kantu vi laŭdon kaj gloron.
5. Laŭdu ni Dion, Lin laŭdu la tuta homaro,
Laŭdu per preĝo kaj laŭdu per pia kantaro.
Dankon al Li
Kantu eterne do ni.
Laŭdu Lin, ho kristanaro.

(Hugo Marx, Dresden.)

Kongresimpresoj.

Tiuj, kiuj neniam ĉeestis esperantan kongreson, demandas sin maltrankvile, ĉu ili povos sin komprenigi, kiam ili kongrese interrilatiĝos kun ĉiunaciaj gesamideanoj; kaj tiu antaŭtimo estas ja tre komprenebla kaj tre pardoninda. Mi sentis tiun dubecan impreson kiel ĉiuj; kaj mi tre bone memoras, ke kiam okazis la neforgeseblaj Bulonjaj kongrestaĝoj mi ŝanceliĝis entrepreni la vojaĝon al la ne malpli neforgesebla kongresurbo, timante ke mi ne povos fari uzon el miaj malgrandaj konoj pri l' internacia lingvo. Mi ja demandis min kiamaniere alilanduloj, kiuj parolas lingvojn tiel malsimilajn unu de la alia sukcesus akcenti sammaniere nian karan Esperanton; kaj mi tremis pro timo pensante, ke mi eble rilatiĝus parole kun Angloj, Rusoj aŭ Japanoj, kies paroladetojn mi ne povus kompreni.

Miaj timoj baldaŭ ŝanĝiĝis en konfido, kiam mi estis farinta kelkajn paroleksperimentojn kaj mi tuj plezurege konstatis, ke mia maltrankvileco estis multe troa kaj ripozis nur sur fiktiva bazo.

De tiu tempo mi ĉeestis la Ĝenevan kaj la Kembrigan kongresojn, kie mi parolis kun ĉiaj alilanduloj kaj mi nun estas tute konvikita, ke malgraŭ kelkaj negravaj malsimilaĵoj de elparolado, ĉiuj Esperantistoj de l' tero, kiuj konas sufiĉebo ne Esperanton, povas facile per ĝi ĉiam interkompreniĝi eksterordinaraĵo, kiun la belsoneco kaj facilelparolebleco de l' Zamenhofa lingvo povas solaj klarigi, nekomprenblaĵo, kiu baldaŭ fariĝos komprenebla por ĉiuj, kiuj ne ankoraŭ parolinte kun fremduloj, ĉeestos la Dresdenan kongreson. Ĉiuj ŝanceliĝantoj venu en Germanujon; mi estas certa, ke ili reenlandiĝos entuziasmigitaj; same kiel mi, ili konvikiĝos pri la mirinda interkomprenebleco de Esperanto, kiun ili, pro tio, pli kaj pli, multe ŝatos por kiu ili pli kaj pli laboros. Kaj se estas ankoraŭ kelkaj gesamideanoj ne tute deciditaj ili atente legu la sekvantan okazintaĵon:

Ĝi okazis en la „Ĝeneva“ Kongreso la 30^{an} de Aŭgusto. Tiun tagon, ekskursio estis organizita sur la Lemano Lago. Sidante sur la ferdeko, mi komunikis miajn kongresimpresojn al

Anglo el „Liverpool“, kun kiu mi unuafoje parolis. Kiam ni estis pli bone konatiĝintaj unu kun la alia, mia kunparolanto petis de mi mian vizitkarton.

— Tre volonte, mi respondis, sed antaŭe, ĉu vi volus permesi, ke mi formulu al vi simplan demandon: divenu mian naciecon.

— Mi komprenas, diris la Anglo eletendante sian paperujon jam plenigitan je esperantistaj adresoj sur siajn genuojn; vi volas min trompi; sed mi jam konvikiĝis, ke vi estas Anglo.

— Nu, Sinjoro, jen mia karteto.

— Vere, vi estas Franco?

— Mi estas Franco.

— Nu, mi tion ne estus kredinta. Kaj li aldonis, metante senceremonie sian manon en la mian: la afero estas sengrava, ĉu ne? Vi estas Esperantisto kaj mi ankaŭ: ni do estas fratoj.

Albert Germaine-Troyes.

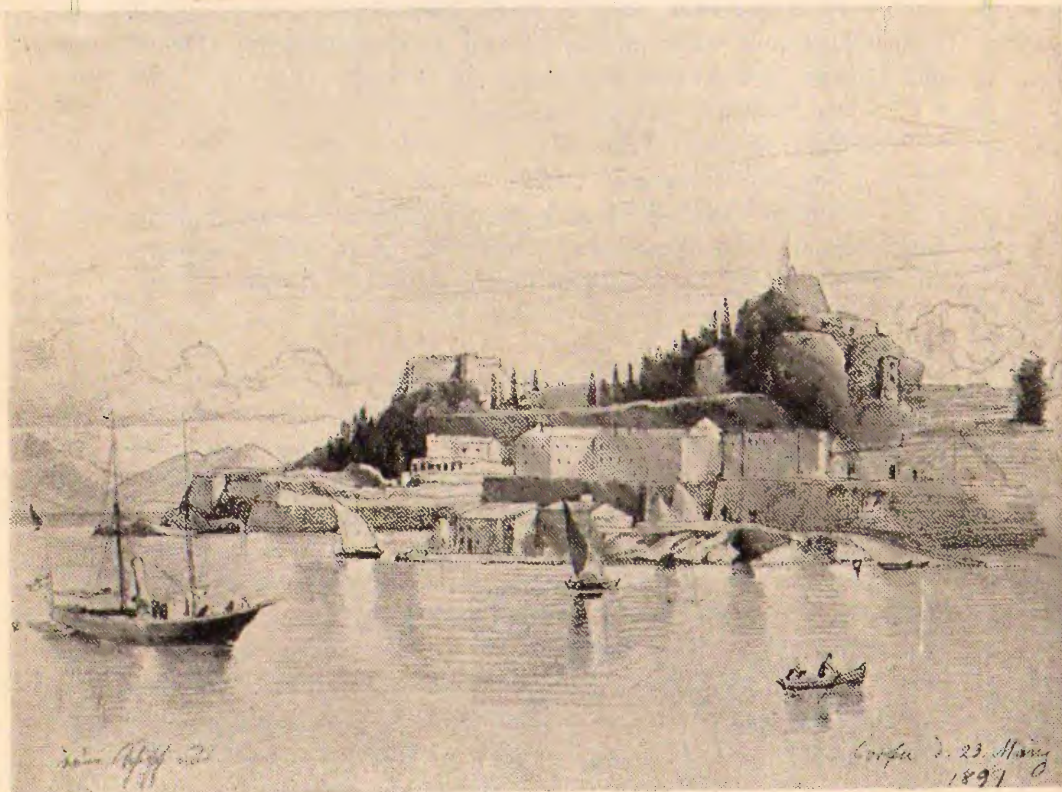

Frederiko Preller.

Laŭ sciigoj de sinjorino Toni Preller.

(Fino.)

En la jaro 1891 la saksa registaro komisiis Frederikon Preller, ornamu la ĉambregojn de la reĝa muzeo „Albertinum“

Corfu.

en Dreseno per bildoj de la plej famaj lokoj de Grekujo. Li tuj vojaĝis Grekujon kaj restis tie ses semajnojn, por pentri studaĵojn. La rezulton de tiu ĉi vojaĝo ni vidas en la „Albertinum“, kie nun troviĝas kvar grandaj murbildoj de li majstre pentritaj.

Granda estis la impresoj de la famaj grekaj lokoj, tiel granda, ke la artisto malgraŭ la mallonga tempo de sia restado en Grekujo

Frederiko Preller.

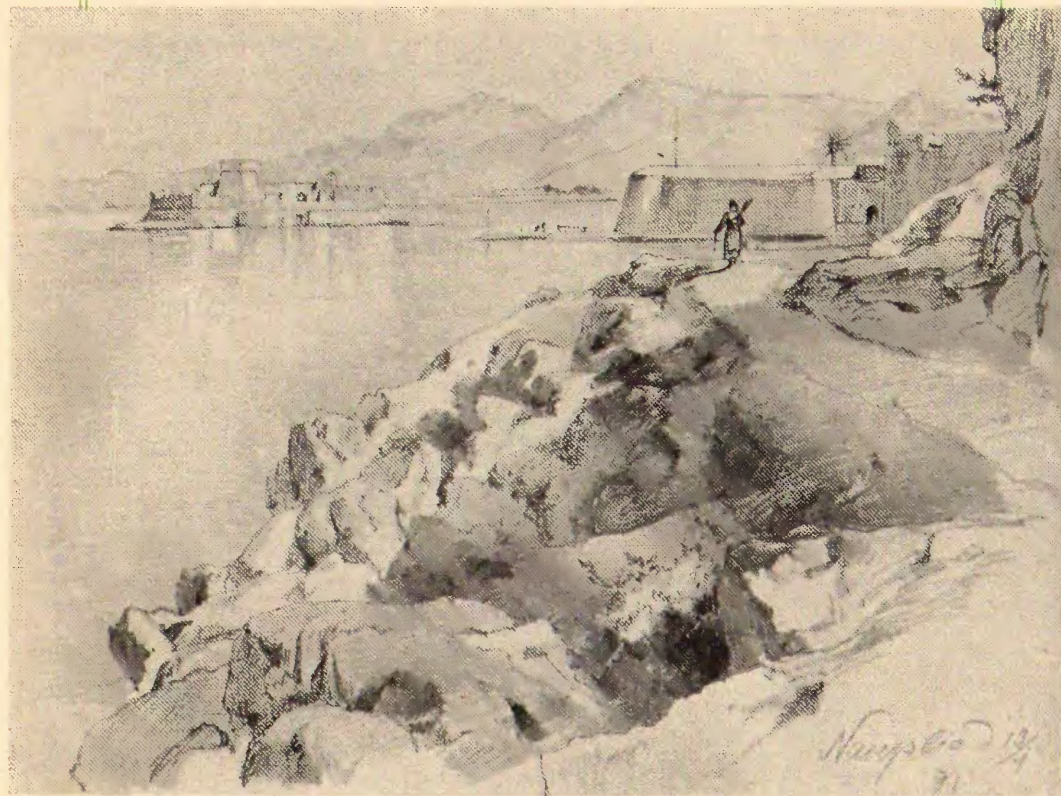
povis fari multajn skizojn. La plej multajn el ili prezentas al ni la belega verko „Friedrich Preller d. J., Briefe und Studien aus Griechenland“ (letero kaj studaĵoj el Grekujo), kiun eldonis la presejo F. Emil Boden en Dreseno. En ĝi ni vidas dektri bildojn de la greka lando kaj dudek ses beletajn, rapide faritajn krajon-skizojn, kiujn li pentris laŭ naturo.

Akropolis.

La naturo de Grekujo, kiun landon li jam de longe volis viziti, ravigis la artiston tiamaniere, ke eĉ malbela vetero ne malhelpis lin, desegni skizojn. Se oni legas la leterojn, kiujn Preller sendis al sia edzino kaj al siaj infanoj, — kaj tion oni povas fari, ĉar ili estas presitaj en la supredirita verko, — oni sentas la grandan impreson, kiun faris sur Preller la historiaj

lokoj. Li nur ĉiam tre bedaŭris, ke sia edzino kaj siaj infanoj ne estas kun li kaj ne povas admiri la belaĵojn de la bela greka lando. „Ne estas eble priskribi ĉiujn mirindaĵojn de la naturo de tiu ĉi rava regiono. Kion mi ofte deziregis, mi nun vidas: la famajn lokojn Corfu, Akropolis, Naŭplia, kaj Salerno, mi estas

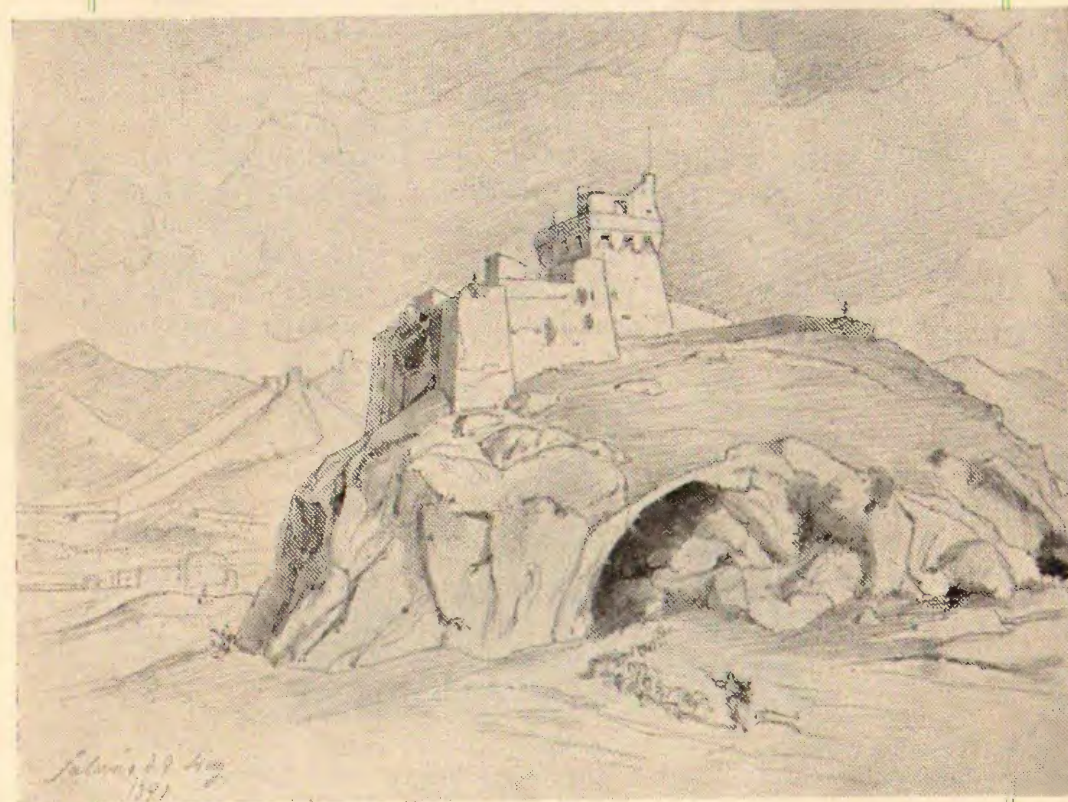

Naŭplia.

tute entuziasmigita“, tion li skribis ne nur unu fojon, sed ofte al la amikoj kaj disciploj en la patrujo, kaj tiu ĉi entuziasmo ebligis al li, tiel bone plenumi la komision de la saksa registaro.

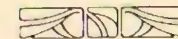
Multajn jarojn povis labori kaj krei Frederiko Preller en Dresdeno, multajn lernantojn li vidis veni kaj foriri, multajn amikojn li akiris kaj kiam li mortis, oni vidis, kiel oni ŝatis lin

ĉie. Multaj nekrologoj aperis en konataj ĵurnaloj. En unu el ili ni legas la belajn vortojn:

Salerno.

„Preller postlasis multegajn bonajn verkojn de l' mano kaj de l' koro kaj ni amikoj kaj disciploj de la granda artisto ŝuldas al li multege.“

La reĝa saksa porcelan-manufakturo en Meissen.

(Fino).

La Meisena malmola porcelano, kiu ankaŭ en la nuna tempo posedas la samajn bonegajn konatajn proprecojn kiel dum la pasintaj tempoj, konsistas el la nebruligebla (nefandiĝanta) porcelantero (kaolino) kaj el la „feldspato“ fandiĝanta per alta temperaturo. La porcelano estas kovrata per kovrilo aŭ glazuro tre malmola kaj diafana, kiu konsistas ankaŭ el „kaolino“, krom tio el kalkŝtono kaj kvarco, t. e. fluigiloj, fandiĝantaj je tre altaj temperaturoj. La kruda „kaolino“ estas gajnata en la manu-

fakturaj minejoj, kiuj troviĝas en la saksaj vilaĝoj Seilitz kaj Sornzig. Per lavado ĝi estas purigata de sablo kaj de ŝtonoj: akvofluo forigas la pulvoran kaolinon en kolektkestojn, kie ĝi funde restas kiel tre maldika ŝlimo. Tiam per grandaj movkirliloj la purigita porcelantero en malseka stato estas kiel eble plej intime miksata kun muelitaj „feldspato“ kaj porcelanrestaĵoj, plue knedata per maŝinoj, tiamaniere ke fariĝas pastaĵo tre plastika kaj malseketa. La aplikebleco de ĉi tiu amaso por figuraĵoj, vazoj k. t. p. ĉefe dependas de la facila formebleco kaj de la plastikeco de la „kaolino“, kiu per tiuj ĉi proprecoj interesas nin Esperantistojn. Ĉar tiun ĉi proprecon posedas ne sole la „kaolino“, sed ankaŭ alia nobla materialo, nome la radikaro de nia fleksebla lingvo Esperanto, el kiu do facile la plej diversaj vortoj povas esti formataj.

El la tiamaniere pretigita kruda porcelanmaso ĉiuj elpen-seblaj objektoj estas farataj. Multaj procesoj estas aplikotaj, por fabriki la amason da vazaroj kaj artobjektoj, por krei produktaĵojn perfektajn kaj neriproĉindajn. Plue, post la fasonigo, devas esti venkataj novaj malfaciloj, kaŭzataj de la varmege necesa al la varmegigado de la porcelano. Rondajn kaj ovalajn objektojn oni faras sur la tornilo per ŝablonoj kaj ĝipsformoj. Figuraĵoj k. t. p. estas kopiataj kun helpo de ĝipsformoj; la tiamaniere faritaj objektoj poste devas zorge esti retuŝataj, por ricevi la karakterizan esprimon, kiun la simpla kopilaboro neniam povas atingi. Kelkaj objektoj, precipe floroj, estas kreataj per senpera modelado en la maso mem. Post la finiĝo de ĉi tiuj laboroj la objektoj estas varmigataj ĝis ĉirkaŭ 1000 C., en forno sube priskribota. Per tio ili akiras pli grandan firmecon kaj, kvankam ankoraŭ poraj, povas esti metataj en akvon, sen moligi. Ĝis tiu momento ĉiuj porcelanaĵoj sammaniere estas traktataj; de nune, lau la intencata dekoracio, kiu estas aligota al la porcelano, la fabrikado eniras malsamajn vojojn: 1. La porcelano direkte estas kovrata per glazuro kaj tiam varmegigata en granda forno ĝis la temperaturo de 1500°. Oni ricevas blankan glazuritan porcelanon, kiu nun, sur la glazuro, estas ornamata per nomemajlaj koloroj. 2. Antaŭ ol la porcelano estas kovrata per glazuro, unufoje varmigata ĝi estas surpentrata per subglazurkoloroj aŭ grandfajraj koloroj; ekz. la „Zwiebelmuster“ — bluiĝaĵo estas subglazurkoloro. Ankaŭ la fabrikmarko subglazure estas aligata sur la malsupra flanko de la objektoj. Ĉe tiu ĉi dekoracia maniero do post la surpentrado la porcelanaĵoj estas glazurataj; dum la sekvanta varmigado en tre alta temperaturo, la koloroj unuiĝas kun la glazuro kaj tiamaniere fariĝas nedetruiblaj. 3. La porcelano estas bruligata ne estante glazurita: oni ricevas la blankan biskvitporcelanon. Kelkaj plastikaĵoj kaj bustoj tiamaniere estas farataj. Ili similas al la marmorfiguraĵoj.

La objektoj sub 1. kaj 2. do estas glazurataj, t. e. unu momenton metataj en akvon, kiu enhavas la subtile muelitan glazuron lakte suspenditan. La porcelano kovriĝas per maldika kaj egala glazurtavolo, precize konforme al la plastikaj formoj.

Nur per la varmigado en la grandaj fornoj la objektoj akceptas ĉiujn proprecojn karakterizajn de la porcelano. Antaŭ tiu ĉi

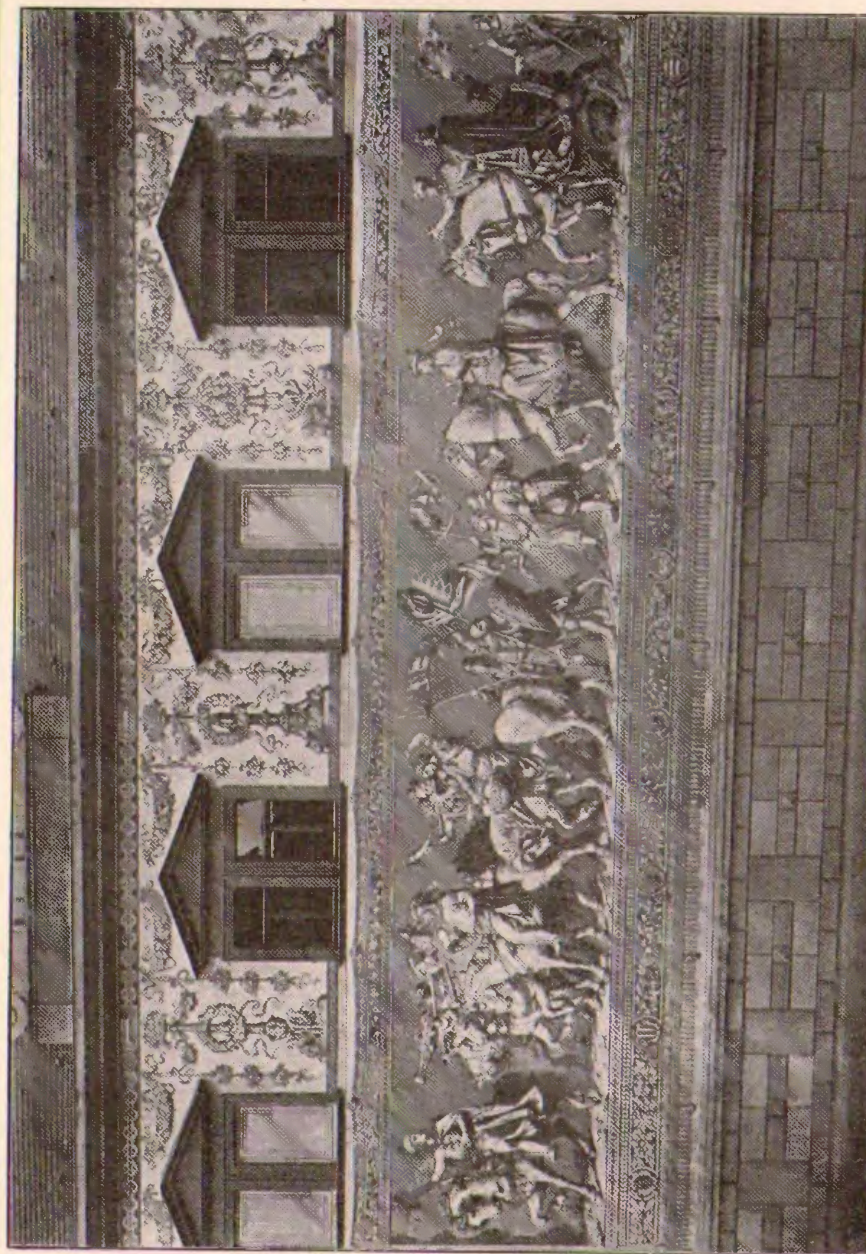

proceso ili estas enmetataj en kapsulojn el nefandiĝanta argilo, por protekti ilin kontraŭ malpurigo kaj difekto per fumgazoj kaj per flugcindro. La fornoj de la Meisena manufakturo estas grandaj cilindraj fornoj trietaĝaj. Ili estas varmigataj per brunkarbo. La plej alta temperaturo — ekstrema blankardo — naskiĝas en la suba etaĝo; en la meza etaĝo la kruda, nove produktita porcelano, ĝis 1000°, kaj en la supera etaĝo la kapsuloj kaj aliaj argilaĵoj estas varmigataj. Kiam la proceso estas finata, tiam, post malrapida malvarmiĝo, la objektoj estas klasigitaj. Oni diferencigas senmankajon aŭ „unuan elekton“, difektaĵojn aŭ „duan elekton“ kaj krevitaĵojn.

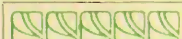
La porcelano surpentrita sub la glazuro nun estas preta komercaĵo. La blanka porcelano ankoraŭ estas dekoraciata per pentrado sur la glazuro. Por ĉi tiu celo la pentristoj aplikas metalajn kolorojn, nome emajl- aŭ mufelkolorojn, kiuj estas pastigitaj per terebintoleo kaj surmetataj per la peniko. Ĉiuj koloroj estas farataj en la ĥemia laborejo de la manufakturo mem. En mufeloj, t. e. grandaj ŝamotkestoĵoj enmuntitaj en specialaj fornoj, apud ĉirkaŭ 950° C. la koloroj fandiĝas sur la glazuro. Krom tio la porcelano ofte estas ornamata per orumaĵo, kiu sammaniere estas surfandiĝata en la mufelo. — La nombro de la emajlkoloroj estas tre granda kaj entenas preskaŭ ĉiujn nuancojn de la paletro. La brilo kaj vera mieno de la koloroj nur aperas post la surfandiĝo, kian malfacilon la pentristo zorgeme devas atenti. La surglazurdekoracio povas esti tre diversa: oni diferencigas figur-, florpentradon, dekoracian pentradon por figuraĵoj kaj ornamvazaĵoj. Ĉiu speco povas esti farata en pli simpla aŭ pli luksa maniero. Kelkaj centoj da pentristoj, viroj kaj virinoj, estas okupataj en la manufakturo; inter ili troviĝas granda nombro da artistoj akademie instruataj.

La porcelano, tia aŭ alia maniere perfektigita, estas aŭ ĉiutaga uzaĵo aŭ ornama kaj luksa porcelano; plie multe da porcelanaĵo estas fabrikata por ĥemiaj celoj, por la fiziko, elektrotekniko kaj por aliaj teknikaj branĉoj. Ankaŭ arte pentritaj kaheloj, por la vestado de muroj k. t. p., estas fabrikataj; pri la lasta apliko poste iom estos dirata.

Ĉiuj produktaĵoj direkte estas liverataj de la manufakturo mem kaj povas esti aĉetataj en la ĉefmagazeno de la fabriko

Fürstenzug.

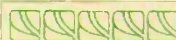

en Meissen, aŭ oni povas aĉeti ilin en la manufakturaj komercejoj en Dresden kaj Leipzig.

Ĉar la nombro de la oferataj objektoj estas tre granda, la elekto ofte malfaciliĝas al la aĉetantoj. Tial mallonga resumo nun estos donata pri la komercaĵoj de la manufakturo, kiuj hodiaŭ estas fabrikataj. Rilate al la artaj principoj la manufakturo nun laboradas en du tute disigitaj apartaĵoj: Unuflanke la verkoj de la pasintaj artistoj de la 18^a centjaro estas rekreataj kiel eble plej ekzakte imitataj laŭ la konservitaj modeloj; aliflanke modernaj porcelanobjektoj estas kreataj.

Pri la nomo „Antikva Meissen“ precipe la multaj rokoko-figuraĵoj kaj — figuretaĵoj estas konataj: „la ŝafistoj kaj ŝafistinoj, la honesta metiistaro, la soldatoj kaj ĉasistoj, la muzikistoj kaj birdkomercistoj, la figuroj de la itala komedio, la elegantaj kavaliroj kaj koketaj sinjorinoj de la korteganaro, la Ĥinoj, Turkoj kaj Poloj, la Negroj kun la strutplumoj, kaj ne laste la pagodoj kun la daŭre ŝancelantaj kapoj, tuta malgranda mondo aparte. Inter ili vivas, ŝercas kaj amas la gaja ĥoro de la olimpiaj dioj. Precipe la fripona dio Amoro humorplene estas prezentata, kiel li amuze rekudras kaj reforĝas la korojn. Centmaniere formitan kaj vestitan ni ekvidas la ruzan knabon. Ankaŭ la amo inter la homoj mem estas prezentata. Jen la ŝafisto kisas la ŝafistinon, jen la kavaliro ĉirkaŭprenas la gracian sinjorinon, malgraŭ ŝia vasta krinolino, k. t. p.“ En la 18^a centjaro ĉiuj tiuj ĉi figuraĵoj kaj grupoj servis kiel dekoracio de la ŝranketoj, speguloj kaj ĉefe de la festa tablego, sur kiu ili gustplene estis dislokataj ĉirkaŭ la fruktuoj kaj kandelingoj. Ĉar jam tiam la artistoj de la manufakturo kreis pompajn manĝilarojn, kun belaj kaj riĉaj ornamaĵoj, ankaŭ beletajn matenmanĝ-, kafo- kaj teovazarojn, kun ĉiu alajo, kiel tranĉilbanketo, salujo, tabla sonorileto. Al ĉi tiuj vazaroj ankoraŭ aliĝis nombregoj da diversspecaj aliaj objektoj: etaĝeraroj, horloĝoj, spegulkadroj, bombonujoj, pipkapetoj, ombrelpreniloj, parfumujoj kaj multaj tiaj „galantaj“ artikoloj.

En la formoj de la rokoko ĉiu severa linio estas evitata; ili nur aperas graciaj, flekseblaj kaj afablaj. Kun granda amo oni aplikas florojn por dekoracio, ĉe kiuj helaj nuancoj estas preferataj kaj, kun la milda blankaĵo de la porcelano, donacas al ĉio serenon humoron. Ankaŭ la manĝilaroj ofte estas sur-

pentrataj per floroj; precipe la Meisena „disŝutataj floretoj“ estas konataj. Krom la florpentrado esence la prezentado de pejzaĝoj kaj figuraj scenoj evoluciis, la lastaj elprenitaj el la bestaro, la ĉaso, la milito. La multevaloraj kaj tamen plej multe aĉetitaj estas la multkoloraj kaj diversformitaj scenoj el la kamparaj ludoj de la nobla societo: la „genre Watteau.“ Antaŭ la surpentrado per bildoj oni ofte supertegis la blankan porcelanon per unukolora fundo. Precipe la intensa „reĝblua“ fundo, samtempe kun orajoj, estis kaj hodiaŭ ankoraŭ estas tre estimata kaŭze de ĝia nobla mieno. La randoj de la vazaroj ofte estis ornamataj per plataj reliefdekoracioj, inter kiuj Ozier, Neubrandenstein kaj Marseille estas la plej konataj.

Ankaŭ la antikvaj hindaj, ĥinaj kaj japanaj pentraĵoj hodiaŭ ankoraŭ tre multe estas farataj, tute laŭ la antikva teknika maniero; tio estas ebligata precipe per la eminentaj laboroj de la fabrik-laborejestro, mina konsilanto S^{ro} D^{ro} Förster, al kiu prosperis ekzakte tiel reeltrovi la antaŭe uzitajn kuprokolorojn, kiel ili estis aplikitaj en la 18^a centjaro, tiamaniere ke hodiaŭ oni povas atingi la samajn efektojn kiel en pasintaj artperiodoj de la manufakturo. Tiuj ĉi kreaĵoj precipe estas estimataj de konantoj kaj kolektantoj.

La Meisena Porcelan-Manufakturo ĉiam fabrikados la produktaĵojn de ĉi tiu iama flortempo; ĉar ili kompreneble ankoraŭ ĉiam ekscitas la raven de la publiko.

Tute alian aspekton vidigas la nunaj modernaj verkoj de la instituto. Ili enhavas ĉiajn elpenseblajn modernajn luksajn kaj uzajn porcelanaĵojn. La modeloj de la novmodaj porcelanaĵoj respondas al tute aliaj artaj kaj keramikaj principoj. Ni dudekcentjaranoj vivas en tute malsamaj tempoj kaj deziras tute malsaman hejmon kaj loĝaron, aliajn uzarojn kaj ornamaĵojn ol la popolo antaŭ 150 jaroj. Vera, laŭcela kaj laŭmateriala, simpla kaj tamen nobla devas esti ĉio ĉirkaŭanta nin. La celo devas krei la formojn, la bezono je beleco diverssiĝos ilin; al la plastika elemento aliĝas la kolorplena ornamaĵo. Samtempe la pentrarta dekoracio devas alfleksiĝi al la formoj kaj obei al la leĝoj de laŭceleco kaj estetika vereco de materialo. Konforme al ĉi tiuj postuloj, kiel en la tuta armetio, tiel ankaŭ en la porcelanfabrikado plene nova direkto, nova porcelanstilo fariĝis, kiun multaj artistoj kaj ĥemiistoj merite kreis kaj disvolvis.

Antikva Meissen:
Pompa vazo, ornamata per reliefflorajo, de Kaendler.

De ĉirkaŭ dek jaroj ankaŭ la Meisena manufakturo fervore kaj sukcese laboras en tiu ĉi rilato. Plej multe da ĝiaj verkoj estis farataj de la manufakturaj artistoj mem. La nunaj estroj de la artaj branĉoj estas la skulptartisto S^{ro} Prof. Hösel kaj la pentartisto S^{ro} Grust. La novaj homaj kaj bestaj figuraĵoj de la instituto montras kiel treege ebla estas porcelano, prezenti la flekseblecon kaj moveblecon karakterizan al ia vivanta kreaturo. Ĉi tiu naturalista arta prezentado esence estas helpata per la majstra pentrado de la figuraĵoj per subglazurkoloroj. Ĉar la subglazur-aŭ grandfajraj koloroj unuiĝas dum la varmigado kun la porcelanmaso kaj kun la glazuro al unu tuto, kaj tiam ili aperas al la homa okulo iom disnaĝantaj kaj antaŭen lumetas kvazaŭ sub diafana haŭto. Ili lasas al la perfektigitaj produktaĵoj la subtilecon kaj delikatecon de la porcelano kaj montriĝas kiel parto de la objekto mem. Fidele sekvante la tradicion, la Meisena manufakturo klopodas plimultigi sian subglazurkoloraron, plifortigi la nuancojn de sia paletro, efiki per delikataj konturoj kaj desegnoj, per kio ĝi diferencas de aliaj modernaj fabrikoj, precipe de Kopenhagen, kiu preferas la malfortajn, palajn nuancojn. La artistoj de tiu ĉi branĉo same laboras kun granda kompreno, kvankam eĉ tiu ĉi pentra tekniko enhavas la plej grandajn malfacilojn. Sed ne nur por la ornamo de figuraĵoj oni uzas la pentradon per grandfajraj koloroj, sed ankaŭ por la dekoracio de multaj aliaj ornamadoj kaj uzaĵoj, ekz. vazoj, platoj, teleroj, ŝeletoj kaj ŝelegoj, kiuj estas surpentrataj per pejzaĝoj, insektoj, floraj kaj aliaj motivoj. — Kelkaj novaj (ĉefe homaj) figuraĵoj estas surpentrataj per emajlkoloroj, gustplene kaj kun granda lerteco.

Dum la lasta tempo Meissen ankaŭ kreis novajn modelojn de manĝvazaroj, ekz. „arniko“ de R. Hentschel, „glicinio“ de O. Voigt, „noktviolo“ kaj „primolo“ de B. Barth. Inter la plej kreemaj kaj plej sukcesplenaj artistoj de la instituto ni citas: Walther (bestfiguraĵoj), K. Hentschel (mort. 1907; virinaj figuraĵoj kaj precipe ĉarmetaj infanaj grupoj), Eichler (la modelisto de la novaj „Parizaninoj“), Pilz (en Loschwitz; liveris bestfiguraĵojn kaj grupojn). Diligenta kaj gustplena subglazurpentristo estas O. Voigt, de kiu devenas multaj modeloj por vazoj kaj ŝeloj, same la sentema Frlino. M. Hoest, plue R. Hentschel, kiu nun speciale laboras en pejzaĝpentrado, fine en la lasta tempo

B. Barth k. a. Tre lertan kaj multeflanke instruitan artiston posedas la manufakturo en la persono de M. Wiegand, kiu elpensis multajn dekoraciajn modelojn poste tradukitajn sur porcelano de aliaj pentristoj. Samtempe S^{ro} Wiegand estas tre bona modelisto, dotata de viva humoro kelkfoje proksimiĝanta al grotesko. Tria laborteritorio de ĉi tiu artisto montras lian talenton rilate al la dekoracio de pli grandaj supraĵoj, per la pentrado sur kaheloj, faritaj de malmola porcelano, per du aŭ pli multe da grand-fajraj koloroj.

Ankaŭ rilate al tiu ĉi tute nova fako la manufakturo povas konstati tre belajn sukcesojn: Alvenante en la Dresdena ĉefstacidomo kaj enirante la duaklasan atendejon, la fremdulo ekvidos grandajn pentraĵojn sur porcelankaheloj, aligitajn al ĉiuj kvar muroj de la salono. Tiuj ĉi bildoj prezentas urbaspektojn de la reĝolando Saksujo, pentritajn en blua subglazurkoloro kaj ĉirkaŭgirlanditajn de frukt- kaj florpentraĵoj en brunruĝa kolornuanco. Sed ne nur al malekstera ornamo de salonoj konveniĝas porcelanplataĵoj, ankaŭ al la arta dekoracio de eksterflankoj de domoj, de tutaj fasadoj, de monumentoj, de tomboj k. t. p. Ĉar kaheloj, fabrikitaj el malmola porcelano varmegigata ĉe grandega temperaturo, estas tute resistemaj kontraŭ nia norda klimato, tiamaniere ke ankaŭ en niaj malpli favoraj regionoj novaj ŝanĉoj malfermiĝas al la apliko de keramika eksterornamo, kiun hodiaŭ la arkitekturo amegas. Ĉar pentraĵoj, konsistantaj el glazmosaikoj, fajenc-aŭ majolikkaheloj, kiujn ofte oni povas ekvidi sur domoj en Italujo kaj aliaj sudlandoj, fine ĉiam estos detruataj de la norda klimato kaj de la urbega atmosfero. Laŭ ĉi tiuj pripensoj kaj laŭ la ideoj kaj planoj de S^{ro} D^{ro} Heintze, en 1905, en Dresdeno la revivigo de granda pentraĵo estis efektivigata de la porcelanfabrikado. Tiu ĉi pentraĵo, nomita „Fürstenzug“, prezentas la historion de la saksa Wettina princaro kaj troviĝas ĉe la reĝa kastelo, en la Augustustrato. En 1876, ĝi estis kreita per sgrafitotekniko de Prof. Walter, sed ne estis kontraŭstarinta al la atmosfera korosio. En 1907 la nova pentraĵo, konsistanta el kvadrataj porcelanplataĵoj surpentritaj de artistoj de la manufakturo, estis realligata kaj nun estas la tutmonda plej granda pentraĵo, havanta longecon da 100 m kaj altecon da 10 m. La artikoj de la kaheloj estis kunigataj per polurado, kaj la kaheloj mem estis aligitaj al la

muro per cemento. Oni nur uzis flavajn kaj nigrajn kolorojn, ekzakte konforme al la originala pentraĵo. Antaŭ la varmigado, la koloroj ne estis kovrataj per glazuro, kies brilo sur tia granda spaco nur ĝenus la okulojn de la pririgardantoj. La pentraĵo faras imponan impreson kaj argumentas precipe la grandan teknican eblon de la manufakturo.

Antikva Meissen:
Kavaliro kun hundo.

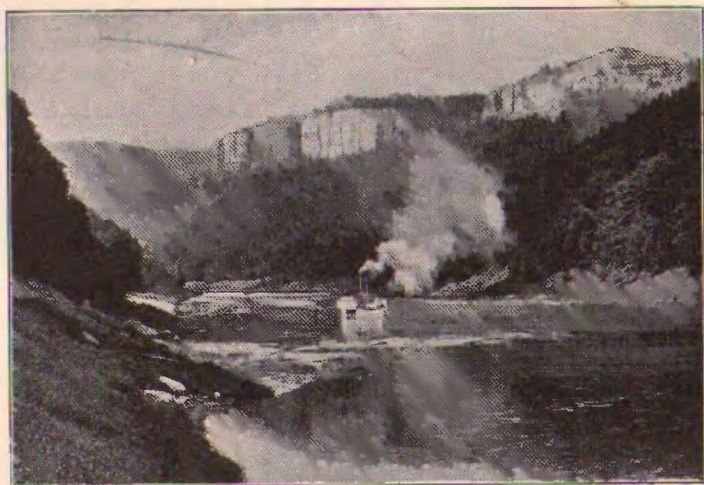
Alia, malpli granda, pentraĵo konsistanta el porcelanplataĵoj, simila maniere farita, troviĝas ĉe la antaŭa eksterflanko de la gimnastikejo de la nova Meisena realgimnazio. Tiu ĉi porcelanbildo estis kreita de la supere nomita artisto S^{ro} Wiegand, kiu ankoraŭ pentris aliajn tiajn pentraĵojn, same neglazuritajn, sed multekolorajn. Ili majstre estas farataj kaj jam estis elmetataj en kelkaj germanaj urbejoj. Oni esperas, ke la arkitekturoj baldaŭ uzos tiun ĉi novan metodon por eksterdekoracio.

La supraj traktaĵoj espereble montras, ke hodiaŭ ankoraŭ la Meisena porcelanmanufakturo estas je la alteco de ĝia tradicia kapableco, kaj ili eble ekscitos la intereson de la Esperantistoj vizitontaj Dresdenon. Multaj kongresantoj supozeble pririgardos la Dresdenan komercejon de la manufakturo, aŭ, okaze de la projektata ekskurso al Meissen, la fabrikon mem. Tiam certe multoj ĝesinjoroj forprenos kun si tiun ĉi aŭ alian produktaĵon de la manufakturo, kva-zaŭ memoraĵon pri ĝajaj horoj pasigitaj en Dresdeno kaj en Meissen.

D^{ro} Funk.

Saksa Svisujo.

Estas neniam rekomendinde, elekti fanfaronajn nomojn por la belajoj de ĝia distrikto. La loka patriotismo tion amas, ĝi ofte malŝpare laŭdegas la hejman pejzaĝon. Tiam riproĉon la esprimo „Saksa Svisujo“ ne meritas, kvankam ĝi anstataŭas la simplan nomon de „Sabloŝtona Montaro de la Elbo“. Certe, neĝe kovritajn ŝtongigantojn oni ne trovas en la Saksa Svisujo, kontraŭe, ĝi tute ne havas alpinan karakteron. Tamen la nomo

Elbvalo ĉe Mittelgrund.

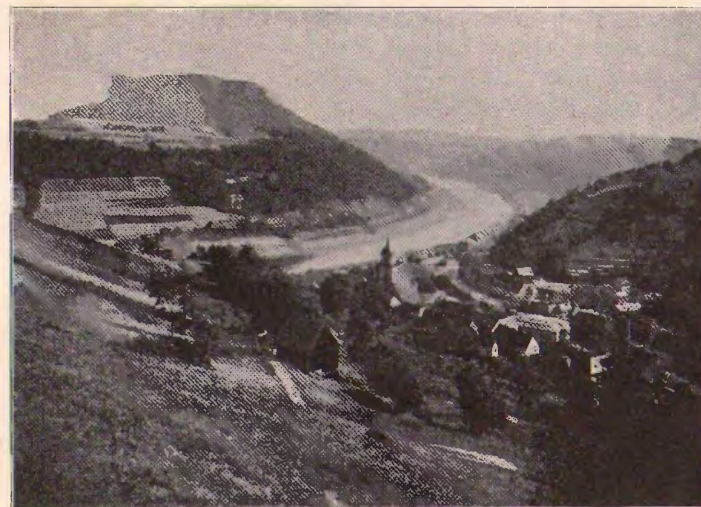
estas rajtigita, la fremda vizitanto neniam moke kaj ridetante forlasas la interesajn regionojn de la Saksa Svisujo.

La tempoj pasis, kiam oni senpense kaj infane ĝuis la nekutiman aspekton de surprizaj naturaĵoj, kiam oni eble atente aŭskultis ian malsaĝan fabelon pri diabla deveno de la naturaj fenomenoj. Nia okulo nun ĉie serĉas la kialon. Ni konas nun la mirindan sed miraklan forton de la akvo.

El la ĉielo ĝi venas,
Al ĉielo ĝi iras,
Kaj ree malsupren
Teren ĝi falas,
Ĝi eterne ŝanĝante.

Pure kaj klare la guto de la pluvo falas teren, tie ĉi en-sorbas salon kaj kalkon, ĝi dismordetas kaj disigas la ŝtonaron. En antikva tempo unu granda ŝtona plataĵo kovris grandan parton de nia lando. Dum neimagineble longa tempo sennombraj fluetaĵoj ellavis la nunajn formojn de la Elba Montaro. Bona hazardo montras tiun ĉi devenon en la nomoj Königstein (Reĝa Ŝtono), Lilienstein (Lilia Ŝtono), ktp. Ili estas grandegaj ŝtonoj kun ebenaĵoj (Ebenheit), kie nun kuŝas kasteloj aŭ vilaĝoj.

Vaporŝipe ni atingis Wehlen, beleta malgranda urbo ĉe la Elbo. Ni supreniras la „Basteifelsen“ (Bastej-Ŝtonego), havante

Urbo Königstein kaj la Lilienstein.

sian nomon de la ŝajna fortika konstruado, kiu efektive nur estas formado de akvaj fortoj. Ni alproksimiĝas al la rando de la ebenaĵo, ŝirmita per fera barilo kaj nun ni ĝuas la belegan perspektivon. Jen la montoj jam nomitaj, la famaj larĝaj „Ŝtonoj“. La plej rimarkinda estas la „Königstein“. Ĝia izola situacio ĝin igis taŭga je milita fortikigo. Sed ĝi ne plu povas kontraŭstari al la nunaj pafitejoj, tial la fortikaĵo havas humanan pacan destinon, ĝi estas resanigejo por invalidoj. La aresto en tiu ĉi fortikaĵo do certe ne malhelpas la sanon de la politikaj kulpuloj, ĉar la aero tie ĉi estas pura kaj refreŝiga.

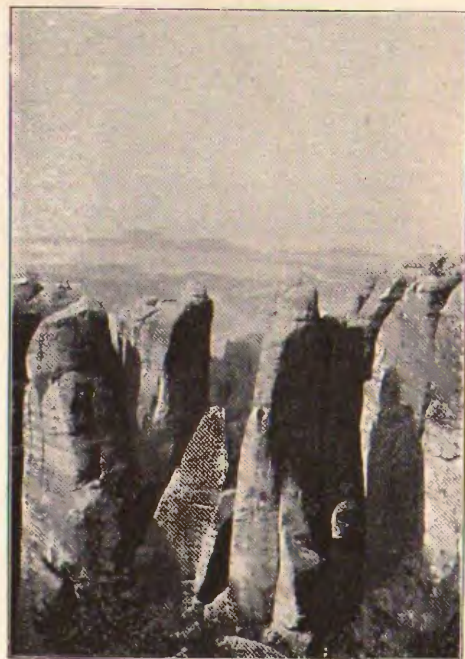

Bastej-ŝtonego.

la diversaj kongresoj vizitante Dresdenon, neniam preterlasas la okazon, viziti tiun ĉi faman lokon.

Kiu havas tempon, certe celados al la eniro de la interesaj kaj iom danĝeraj valetoj kaj fendoj (Gründe). Precipe la „Schrammsteine“ (Ŝramŝtonoj) estas tre rimarkindaj, same kiel la „Schwansteine“ (Ŝvanŝtonoj), ili bonege montras la apartan karakteron de tiu ĉi ŝtonaro.

Feliĉe la kavoj kaj la intermontaĵoj nenie estas nudaj. Ili ja estas malsekaj, la bonfarantaj akvaĵoj ĉie

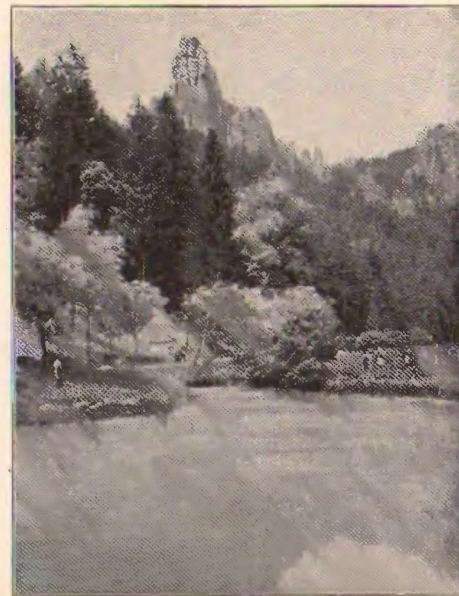
La Ŝvanŝtono.

Kontraŭe de la „Königstein“ ni vidas la „Lilienstein“, la dunaskitan fraton de la Königstein. Certe, iam ili estis unuigitaj, nun la Elbo pace kaj trankvile fluas inter ili, ĝi tute ne ŝajnas kulpa je la disiĝo. Ĝi estas bela argenta rubando, trafluanta sian vastan valon, inter vilaĝoj kaj urbetoj, kampoj kaj herbejoj. Longan tempon ni staras sur la „Basteifelsen“ por ĝui la belan aspekton.

Ĝi estas vera internacia trafpunkto, ĉar tie ĉi renkontas la fremduloj de ĉiuj nacioj. Precipe la anoj de

preparas la fundon por plantoj. Pinioj, filikoj, multkoloraj muskoj ĉie ornamas la profundaĵojn. Malsuprenrigardante oni ofte ĝuas tian agrablan vidiĝon de verdaj herboj kaj kreskaĵoj, ke oni poste en sonĝo aŭ meditado ĝin fantazie revidas.

La naturo tie ĉi havas altan, sed neniam severan karakteron, certa moleco moderigas la krudecon de la deklivoj kaj fendoj. Sportantoj certe volonte suprenrampos tra la malvastaj fendoj. Multaj interesaj nomoj rakontas el iama tempo, ili havas aŭ militan aŭ fabelan

Amselgrund. Merla Valo.

La Barbarino.

sencon. La strangaj formoj de la izolaj kolonoj precipe instigas la homan fantazion, diversajn fabelojn oni rakontas de la „Barbarino“. La scienculo ilin ridetante aŭskultas, sed li serĉas la devenon de la fenomeno. Jen la klariga hipotezo: ia malmola ŝtono kuŝante sur la ebenaĵo kontraŭstaris al la disiĝado de la akvoj, ĝi ĉirmis la fundon, sur kiu ĝi estis kuŝanta. La senĉese fluetantaj akvoj iom post iom forigis la ĉirkaŭantajn partiojn, ili kvazaŭ skulptis la kolonojn. Multaj el ili jam nun fiere portas bazaltan aŭ granitan kronon.

Sed ni revenas al la Bastej per la Bastejponto. Naturo konstruis tiun ĉi ponton, homa arto kaj amo por la beleco de la fenomeno ebligis la sekuran traŭradon. Ni ne forgesu la noblan viron, kies animo unue sentis la bonfaran, amikan influon de la

La Bastejponto. (Basteibrücke.)

naturu: la pastro Göttinger. Memora tavolo nin rakontas de lia naturama agado.

En la nuna tempo ni ja ne plu timas la naturon, ni ankaŭ ne rigardas ĝin indiferece. Ni sentas la parencecon de la homo kun lia patrino, kun nia tero. La Saksa Svisujo estas unu el ĝiaj plej belaj lokoj.

Marie Hankel.

Internaciaj respondkuponoj.

„La belan gvidlibron de la esperantista vilaĝo „Weisser Hirsch“ oni ricevas senpage, se oni sendas internacian respondkuponon“, tiun ĉi sciigon de la Kvaro por la Kvara oni legis en preskaŭ ĉiuj esperantistaj gazetoj. Kaj kio estis la rezultato?

Multaj, tre multaj gesamideanoj sendis internaciajn respondkuponojn kaj deziris la belegan gvidlibron, kiu ne nur estas tre utila pro la sciigoj, kiujn ĝi donas, sed ankaŭ estas artplena eldonaĵo, montrinda kiel propagandilo por nia kara lingvo.

Tiu ĉi fakto, ke tiel multaj leteroj kaj poŝtkartoj estis senditaj el la plej diversaj landoj de la tuta mondo, estas tre grava, ĉar ĝi montras, ke ĉie nia lingvo vivas kaj multaj fervoraj samideanoj ekzistas en ĉiuj landoj.

Ĉar multaj gesamideanoj sendis poŝtmarkojn kaj ne respondkuponojn ne sciante, kio estas respondkuponon, ni montras en tiu ĉi numero de nia gazeto tian respondkuponon.

„Mi sendas al Vi poŝtmarkojn, ĉar mi tute ne scias, kio estas internacia respondkuponon; skribu al mi, mi petas, kie mi

povas ricevi tiajn aĵojn kaj kiom kostas unu de tiuj ĉi kuponoj", tiamaniere skribis ne nur unu samideano, sed multaj, kaj tial oni permesu kelkajn sciigojn pri tio.

Se oni volis antaŭpagi ĝis nun al respondonta alilanda korespondanto la koston de la poŝtelspezoj, oni sendis al li enlandajn poŝtmarkojn, kiujn li bedaŭrinde nur tre malfacile povis ŝanĝi kontraŭ poŝtmarkoj de sia hejmlando, ĉar preskaŭ neniu volis akcepti la fremdlandajn poŝtmarkojn.

Hodiaŭ la afero estas alia: mi volas antaŭpagi al mia fremda amiko la respondon, kaj tial mi nun iras en la poŝtoŭficejon kaj aĉetas internaciajn respondkuponojn, kiujn eldonis la Internacia Oficejo de la Universala Poŝta Unuiĝo en Bern. Tiuj ĉi internaciaj respondkuponoj kostas 30 centimojn aŭ 25 pfenigojn k. t. p. Tia kuponon mi sendas al mia korespondanto kaj li ricevas en la poŝtoŭficejo de sia lando por ĝi poŝtmarkon 25-centiman aŭ 20-pfenigan k. t. p. Jam ne estas necese serĉi iun, kiu akceptas fremdlandajn poŝtmarkojn, ne, oni nun havas bonan ilon, por ricevi ĉiumomente en ĉiu poŝtoŭficejo la necesajn poŝtmarkojn por la respondo.

Tiun ĉi vere internacian ilon ni Esperantistoj devas tre ofte uzi, por ke ni montru, ke la internaciaj interrilatoj estas tre grandaj. Preskaŭ ĉiuj landoj aliĝis kaj permesas uzi tiajn respondkuponojn. Sed ne forgesu, ke la kuponoj devas esti stampitaj per la loka poŝtstampo, ĉar sen stampo multaj oficejoj ne akceptas ilin. Atentigu la oficistojn pri tio!

Ĝis nun la klarigo pri la uzmaniero de la kuponoj estas kvinlingva, sed senesperanta. Ni esperu, ke baldaŭ venu la tempo, ke ni nur trovas sur la kuponoj klarigon en du lingvoj, nome nur en la lingvo de la lando kaj en Esperanto!

Dro Schramm.

El Esperantujo.

II. Reĝo Frederiko Aŭgusto.

Granda ĝojo en la tuta Esperantujo! Lia Moŝto Frederiko Aŭgusto, la reĝo de Saksujo estas nun la protektanto de la kvara kongreso. Koran dankon al li! Vivu la reĝ'!

AL LA REĜO.

Vivu la reĝ' al ni, tre longe vivu li!

Gardu lin Di'!

Justa kaj pia reĝ', — Dio pro nia preĝ',

Estu kun li.

Forta la reĝa tron', ver' estas lia kron',

Glavo la leĝ'.

Kun amo en la kor', reĝas kun granda glori'

Vivu la reĝ'!

Brulu, ho sankta flam' de la eterna am'

Pro la patruj'

Kaj forte staros ni, ĉiuj por unu li,

Pro la patruj'!

Longe, ho, restu vi gloro de la naci',

Sur reĝa seĝ'!

Via plej granda glori' en la popola kor',

Vivu la reĝ'!

L. Zamenhof.

Lia Moŝto, la reĝo de Saksujo, Frederiko Aŭgusto.

III. Niaj kantistoj dum la kongreso.

Minnie Nast studadis sub la protektado de la princidino Wilhelm von Baden kaj princino Lowenstein en Karlsruhe kaj Salzburg sub la gvidado de la konata kantistino Bianka Bianchi. Ŝi ekkomencis sian artan vojon 1897 en Aachen kaj kontraktiĝis

Minnie Helena von Frenckell-Nast,
Reĝa Saksa kamerkantistino (Kammersängerin).

1898 kun la Reĝa Opero en Dreseno, al kiu ŝi ankoraŭ apartenas. Ŝi estas unu el la plej karaj favoritinoj de la Dresena publiko. Tre brilan sukceson ŝi havis en Londono (Covent Garden), Vieno (festludoj), Amsterdam (Wagnerfestludoj), München (Mozartfestludoj). Ŝi ricevis multajn gast- kaj koncertinvitojn de Ameriko, Anglujo, Rusujo, Svedujo, Holando k. t. p. En la jaro 1905 ŝi vojaĝis en Usono kaj Kanado, post ŝia reveno ŝi estis salutata de la Dres-

dena publiko kun ĝojego, same kiel post ŝia reveno de Londono. Tiam la artistino estis hazarde malhelpata veturi per la pereonta vaporŝipo „Berlin“. Minnie Nast edziĝis kun Sinjoro K. von Frenckell el Helsingfors (diplomingeniero), nia samideano. Ŝiaj ĉefroloj estas: Mimi en la Bohème, Margarete en Faust, Eva en la „Meistersinger“, Amrei en Barfussele, Pamina en Zauberflöte (sorĉa fajfilo), Lotte en Werther, Cherubin en La edziĝo de Figaro, Zerline en Don Juan kaj Fra Diavolo, Gretel en Hansel und Gretel, Marie en Zar und Zimmermann (Caro kaj ĉarpentisto) kaj Trompetisto de Säckingen k. t. p. La artistino posedas diversajn ordenojn.

Jam de longe nenia muzika enterprenado okazas sen la kunagado de sinjorino von Frenckell-Nast. Tio nur estas prava, ĉar ŝi apartenas al la „Steloj“ kaj estas unu el la plej grandaj trezoroj de nia reĝa kortega opero. En eksterordinara maniero la juna kantistino, favorata de la dioj rapide akiris la simpation de la muzikistoj same kiel la amon kaj adoradon de ĉiuj muzikamantoj. Ŝia vera talento kune kun persona ĉarmo kaj nobela eksterajo, tuj al ŝi vekas simpation. Tiel ankaŭ la esperantista kongreso havos la ĝojon, aŭdi kaj admiri sinjorinon Nast.

Kiel bapтан donacon bonaj feinoj metis la ekbruligan, dian fajron en ŝian lulilon: Tiu ĉi fajrero kaj la mirinde aminda sono de ŝia voĉo tuŝas kaj senpere kaptas la korojn. Minnie Nast kantas kaj ludas ŝajne sen ia penado. Neniam oni rimarkas la lernadon. Kiel diaj inspiroj aperas ŝiaj kreaĵoj, ŝi ne ludas siajn rolojn, ŝi ilin ĉiufoje travivas.

En alta grado ŝi posedas la tonon de la vero. Kiel koncertokantistino ŝi montras la samajn kvalitojn, delikatecon en la esprimo, animplenan prezentadon kaj artan komprenon.

De kelkaj jaroj fraŭlino Irene von Chavanne apartenas al la Dresdena Reĝa Opero kiel eminentulino. Ŝia persona kaj voĉa supereco baldaŭ havigis al ŝi altan lokon inter la Dresdenaj artistoj. Ŝi naskiĝis en Graz kiel infano de alta oficiro, sian edukadon ŝi havis en Vieno (profesoro Ress) kaj en Dresdeno (metodo Souvestre). Jam dekkvinjara ŝi havis la feliĉon veki la intereson de la imperiestro Elizabeto de Aŭstrujo, kiu iniciatis ŝian artan edukadon. Post ŝia studado en Vieno fraŭlino de Chavanne kontraktiĝis kun la Dresdena Reĝa Opero. Brilajn

proponojn de Parizo kaj Vieno fraŭlino von Chavanne rifuzis por resti ĉe la de ŝi amata Dresdena teatro.

Posedante bonege edukitan vastan aldovoĉon kaj ĝustan esprimplenan kantmanieron, ŝi akiris la vivan simpation de la Dresdena publiko kaj la estimon de la gazetaro. Ŝiaj ĉefroloj

Fraŭlino Irene von Chavanne.

Reĝa kamerkantistino (Kammersängerin).

estas virinoj en la tragikaj teatraĵoj kaj muzikdramoj, ekz. Dalila, Orfeus, Fidis, Azuzena, Orsini, Ortrud, Klitemnestra, Herodias (Salome), Waltraude kaj aliaj eminentaj kantroloj.

La artistino ankaŭ posedas agrablan, spritan bonhumoron, kiun ŝi antaŭ nelonge montris per la bonega prezentado de Madame Bertrand en „Maurer und Schlosser“, (masonisto kaj seruristo) de Auber. Ankaŭ kiel koncertkantistino fraŭlino de Chavanne estas tre estimata.

Léon Rains naskiĝis en Ameriko. Li akiris premion en la konservatorio (muziklernejo) de New York kaj unue uzis sian arton en sia patrolando kiel kantisto en koncertoj kaj oratorioj. Poste li studadis en Parizo kaj ekkomencis sian artan vojon en la „Metropolita Opero“. Li kantis ĉiujn seriozajn basopartojn en la originala lingvo, france, angle, itale kaj germane.

Léon Rains.

Reĝa Saksa kamerkantisto (Kammersänger).

De 1899 li apartenas al la Dresena Reĝa Opero, kie li treege distingiĝis kiel Sarastro, Mefisto, Hagen, Kardinalo, Landgrafo kaj je aliaj roloj. Lia sonplena malalta baso havas mirindan voĉtonon, lia kanta edukado estas bonega. (Li komence studadis en New York sub la gvidado de Oskar Sanger.) S-ro Rains ankaŭ kun sukceso kantis en Bayreuth kaj London Conventgarden). Persone li estas tre estimata de Amerikanoj kaj Germanoj.

Bibliografio.

Lexikon deutscher Redensarten, ellaborita kaj en Esperanton tradukita de Wilh. Velten, Rektor em. kaj R. Richter, Verkehrsinspektor a. D. Dresden 1908. Verlag F. Emil Boden. 8°. V kaj 202 paĝoj. Prezo broŝ. Mk. 2.50; bind. Mk. 3.—

Jam multaj en nia literaturo estas la diversaj frazlibroj kaj konversacilibroj; sed maloftaj estas tiuj, kiuj tiel trafte atingas sian celon, kiel la nova lernolibro (aŭ pli bone parololibro) de niaj samideanoj S^{oj} W. Velten kaj R. Richter.

Anstataŭ prezenti al la leganto senligan sekvon da frazoj aŭ konversacioj pli malpli tedaj, kiuj ĉiam ripetas la samajn vortojn kun samaj parolturnoj, la aŭtoroj de tiu bonega volumeto grupigis frazojn rilatantajn al la sama germana vorto, por klarigi al la lernanto la diversajn manierojn traduki ĝin esperanten.

Ekzemple jen la germana vorto „ein“: ĝi povas esti tradukita, laŭ la okazo, per *unu, iu, ia, en, k. c.*, eĉ ne esti tradukita. La libro donas al ni kvindek da bone elektitaj frazoj, kie *ein* estas uzita ĉu sola ĉu en kunmeto. Tiel estas evititaj tiuj bedaŭrinde tro oftaj eraroj, kiuj devenas de nesingardema uzo de vortoj trovitaj en vortaro.

Oni povas eĉ diri plie. Tiu libro certe helpas al la Germanoj por analizo de ilia propra lingvo, kaj ankaŭ ĝi servos al *negermanoj* por lerni la germanan lingvon dank' al Esperanto.

Jam post la Kembriga Kongreso Prof. Mayer publike esprimis sian opinion, ke la reguleco kaj rimarkinda analizemo de Esperanto certe povas esti utilega pedogogia lernilo por instrui pri ĉiuj lingvoj kaj aparte pri la propra gepatra nacia idiomo. S^{oj} Velten kaj Richter kvazaŭ efektivigis la diron de la eminenta scienculo, kaj ni devas tre kore ilin danki pro la valorplena laboro, kiun ili faris por la faciligo de la akiro de bona Esperanta kono.

Carlo Bourlet.

La Revuo. — En nia bibliografio ni intencas raporti pri la jam multaj kaj bonegaj gazetoj esperantaj; kaj kompreneble ni *devas* komenci tiun serion per la ĉefa nun ekzistanta literatura gazeto, la ĉiekonata „Revuo“, en kiu ĉiumonate nia estimegata Majstro D^{ro} Zamenhof verkas artikolon.

Jus finiĝis la dua jaro, kaj sur mia skribotablo kuŝas la dika ruĝa libro, kiu estas la broŝurita kolekto de la dek-du lastaperintaj numeroj. En la 592 blankaj paĝoj svarmas la belaj ĉu poeziaj ĉu prozaj tradukoj aŭ originaloj. Post la mirinda traduko de la Schiller'aj „Räuber“, la altliteratura Psalmaro el la Biblio, nia kara kaj lerta Estro plej delikate tradukis unu el la plej akraj kaj morobservaj komedioj de la franco

Molière. Noveloj, poezioj, kritikaj studoj de Prof. Ch. Lambert pri literaturo, de B^o de Ménéil pri muziko kaj arto, vivplenaj notoj de Prof. Carlo Bourlet, k. c. formas literaturan ŝtofon, kiun envidus pli ol unu el niaj naciaj gazetetoj.

Por plaĉi al siaj legantoj, La Revuo dum ĉi-tiu jaro ekuzis la duonon de siaj rozoj reklam-paĝoj por publikigi Felietonon, kiu estas la ĉiumonata, vivanta, raportanta parto de la gazeto. La ĉefredaktoro de tiu felietono estas S^{ro} René de Lajarte fervora Esperantisto kaj samtempe lerteĝa ĵurnalisto, kiu perfekte scias tiun malfacilan sciencan de la resumo de multaj faktoj. Kiam oni ĉiumonate legis la „Notindaĵojn“, oni plene konas la staton de la devastiĝo kaj progresado de nia lingvo.

Krom tio La Revuo organizas ĉiujare konkursojn, al kiuj povas partopreni ĉiuj legantoj. Tiun jaron ĝi aranĝis *tri* konkursojn: unu literaturan, kies premiito estas D^o Krukowski el Varsovio; unu por voĉdono pri la plej bona literaturisto, kaj la feliĉa kaj meritplena elektito estas la fama tradukinto de Faraono D^{ro} K. Bein (alie Kabe); fine lasta por verskvaro pri la kvara kongreso, kaj la gajnintoj estas niaj germanaj amikoj Prof. Christaller kaj S^{ro} Leopold Elb. Jen bonega maniero por instigi la fervoron kaj laboremon de la Esperantistoj.

Kiu volas havi perfektan stilon esperantan, kiu volas koni la literaturecon de nia bela lingvo, kiu volas legi vere interesajn tekstojn, tiu abonu, zorge tralegu kaj trastudu la Zamenhofan Revuon.

Libramanto.

